

Assignatura: **INSTITUCIONS I POLÍTIQUES MEDIAMBIENTALS A L'ÀMBIT INTERNACIONAL**

Titulació: **Llicenciatura Ciències Ambientals**

Professora: **Laia Serra Sellarès**. Despatx: IO-0043 (Fac. Ciències de la Comunicació).

a/e: Laia.Serra@uab.cat Tel. 935814481.

Horari tutories: dijous 18:30-19:30 (amb cita prèvia per correu electrònic)

Horari assignatura: dijous i divendres: 16:30-18:30.

Primer semestre. Curs 2008-2009

OBJECTIUS

L'assignatura vol familiaritzar els/les estudiants amb els principals actors, interessos i institucions presents a la política internacional del medi ambient. Això significarà prestar atenció a:

- 1) el funcionament general del sistema internacional;
- 2) els principals actors i forces polítiques de l'esfera internacional rellevants per a qüestions ambientals;
- 3) la pauta d'anàlisi que explica com es produeixen les interaccions entre aquests actors, com evoluciona l'entorn del sistema i com els actors s'adapten a l'evolució;
- 4) les regles, règims i normes establertes per tal de facilitar la cooperació ambiental, amb una especial consideració a la dinàmica present a les negociacions ambientals internacionals;
- 5) les institucions -en un sentit no necessàriament formal- internacionals que s'han creat per aplicar aquestes regles, normes i règims; i
- 6) alguns dels principals factors i problemes vinculats a problemàtiques ambientals generadores de conflictes internacionals, amb especial atenció als conflictes susceptibles d'esdevenir virulents.

Per assolir aquests objectius, l'assignatura es dividirà en tres blocs, on es combinaran explicacions, lectures i anàlisi de casos pràctics. Es donaran esquemes detallats per cadascun dels blocs, amb bibliografia complementària.

BLOC I. Introducció a les relacions internacionals i a la política internacional del medi ambient

Aquest primer bloc ha de servir per familiaritzar a l'alumnat amb la disciplina de les Relacions Internacionals i poder tractar les característiques específiques de la política internacional ambiental; així com analitzar els canvis en la percepció del medi ambient com a problema internacional. Es treballarà:

1. Les Relacions Internacionals com a realitat i com a disciplina: definició, trets característics i història.
2. Introducció a la política internacional del medi ambient: l'evolució de la problemàtica ambiental en les relacions internacionals. Estocolm (1972), Rio (1992) i Johannesburg (2002).
3. Característiques distintives i pautes d'anàlisi de la política internacional ambiental.

BLOC II. Els actors de la política internacional del medi ambient

En aquest bloc s'analitzaran els principals actors i forces polítiques de l'esfera internacional en l'àmbit ambiental, aplicant el concepte de sistema internacional a l'estudi dels actors. Es definiran els diferents actors, els seus trets característics, el paper/funcions i interessos que tenen en l'esfera ambiental internacional i s'analitzaran diferents exemples. Es treballarà:

4. el concepte d'actor internacional: definició i aplicació genèrica al cas ambiental
5. els estats en la política ambiental
6. les organitzacions internacionals com actors ambientals: anàlisi de les principals organitzacions a nivell universal, interregional, regional i subregional d'interès en les relacions internacionals ambientals.
7. les forces transnacionals: ONGs i empreses transnacionals

BLOC III. Cooperació i conflicte a la política internacional del medi ambient

En aquest apartat s'estudiaran problemàtiques ambientals tractades a nivell internacional a través de mecanismes de cooperació com els règims internacionals, i s'analitzaran també alguns casos ambientals generadors de conflictes internacionals. Es treballarà:

8. el desenvolupament dels règims ambientals. Casos d'estudi: Antàrtida, reducció de la capa d'ozó, conservació de biodiversitat (protecció de balenes, patrimoni de la humanitat, aiguamolls d'importància internacional, CITES i Conveni sobre Diversitat Biològica), el transport i comerç internacional de residus tòxics i el canvi climàtic.
9. Els conflictes "verds" i la noció de seguretat ambiental.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

En el desenvolupament de cada bloc s'inclourà bibliografia complementària

- BIRNIE, P.; BOYLE, A. E. (2002), *International Law & the Environment*. Oxford: Clarendon Press. 2nd edition
- BROWN, L. Et alt. *L'estat del món: informe del Worldwatch Institute sobre els avenços cap a una societat sostenible*. Anuario. Centre Unesco Catalunya
- ELLIOT, LORRAINE (1998) *The global politics of the environment*. Basingstoke: Macmillan
- GRASA, RAFAEL (2001) "la construcción de regímenes internacionales para la protección transfronteriza del medio ambiente y los recursos naturales: ¿sistemas de gobernación o sistemas de gobierno? *Papeles y memorias de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas*. Vol 10. pp.112-133
- HURRELL, A; KINGBURY, B. (1992), *The International Politics of the Environment*. Oxford, Clarendon Press.
- PORTER, G.; WELSH BROWN, J. (1996), *Global Environmental Politics*. 2on edition. Westview Press. Series Editor.
- Programa de las Naciones Unidas para el Medio Ambiente: www.unep.int
- THOMAS, C (1992) *The environment in international relations*. The Royal institute of International Affairs.

AVALUACIÓ

L'avaluació es realitzarà a partir d'un treball en grup i un examen no memorístic.

45% nota. Treball en grup. En grups de tres persones, s'escollirà un tema d'interès relacionat amb l'assignatura i prèvia conformitat de la professora. Es farà un treball escrit i presentació a classe (15 pàgines; 10 minuts d'exposició, aproximadament). Es destinaran les últimes classes de l'assignatura a la presentació dels treballs i debats sobre aquests. Tots els membres del grup hauran de participar a l'exposició i defensa del treball.

45% nota. Examen no memorístic

10% lliurament de les pràctiques realitzades a classe. Part no obligatòria. Mecanisme d'avaluació continuada, on es recolliran les pràctiques realitzades a classe.